
Maithili Mahopanishat

मैथिलीमहोपनिषत्

Document Information

Text title : Maithili Mahopanishad
File name : maithilImahopaniShat.itx
Category : upanishhat, devii, sItA, upanishad
Location : doc_upanishhat
Transliterated by : Mrityunjay Pandey, S. Srihari
Proofread by : Mrityunjay Pandey, S. Srihari
Latest update : November 6, 2023
Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 6, 2023

sanskritdocuments.org

మైథిలీమహోపనిషత్

అథ మైథిలీమహోపనిషత్ ।

నిత్యాం నిరంజనాం శుద్ధాం రామాభిన్నాం మహేశ్వరీమ్ ।
మాతరం మైథిలీం వందే గుణగ్రామాం రమారమామ్ ॥ ౧॥

నిత్య నిరంజనయాని ఆవరణరహిత శ్రీరామచన్ద్రజీనే అభిన్నయాని శ్రీరామస్వరూపా
మహేశ్వరీ గుణసమూహాయుక్త రమా కీ భీ రమా, జగత్ కీ మాతా శ్రీమైథిలీ కో మైం
వందన కరతా హూమ్ ॥ ౧॥

ఓం తత్సత్ । రామరూపిణే పరబ్రహ్మణే నమః । అథ హవైకదా రత్నసింహాసనే
సమారూఢాం భగవతీం మైథిలీం లాట్యాయనః కౌంజ్ఞాయనః ఖాడాయనో
భలన్దనో విల్వ ఐలాక్యస్తాలుక్య ఏతే సప్త ఋషయః ప్రేత్యతామూచుః ।
భూర్భువః స్వః । సప్తద్వీపా వసుమతీ । త్రయో లోకాః । అన్తరిక్షమ్ । సర్వే
త్వయి నివసన్తి । ఆమోదః । ప్రమోదః । విమోదః । సమ్మోదః । సర్వాంస్త్యం
సన్తే । ఆంజ్ఞనేయాయ బ్రహ్మవిద్యా ప్రదాత్రి ధాత్రిత్వాం సర్వే వయం
ప్రణమామహే ప్రణమామహే ॥

ఓం తత్సత్ శ్రీరామ రూపీ పరబ్రహ్మ కో నమస్కార హై । ఏక సమయ మేం లాట్యాయన
కౌంజ్ఞాయన ఖాడాయన భలన్దన విల్వ ఐలాక్య తాలుక్య యే సాత ఋషియోం నే
రత్నసింహాసన పర బైతీ హుతు భగవతీ మైథిలీ కే పాస జాకర ఆదర పూర్వక ఉనకో
పూఛా । భూలోక అన్తరిక్షలోక స్వర్గలోగ । సాత ద్వీపవాలీ పృథివీ । తీన స్వర్గ మర్త్య
పాతాల యే లోక హైం । అన్తరిక్ష-ఆకాశ యే సబ ఆప మేం రహతే హైం । ఆమోద ప్రమోద
సమ్మోద విమోద ఇన సబోం కో ఆప అచ్చి ప్రకార ధారణ కరతీ హైం । శ్రీహనుమానజీ
కో బ్రహ్మ విద్యా దేనే వాలీ ! హే ధాత్రి ! సర్వ లోకాధారిణి శ్రీసీతే ఆపకో హమ సబ బార
బార ప్రణామ కరతే హైం ॥

అథ హైనాన్మైథిల్యువాచ । వత్సాః కుశలినోఽదభాసోఽరేపనః కిం కామా యూయం
ప్రత్యపద్యధ్వమ్ ॥ తే హోచుర్మాతర్మోక్షకామైః కిం జాప్యం కిం ప్రాప్యం కిం ధ్యేయం
కిం విజ్ఞేయమిత్యేతత్ సర్వం నో బ్రూహి ॥

ఉక్త ప్రకార నే నమస్కార కరనే కే బాద ఇన సాత ఋషియోం కో శ్రీ మైథిలీ నే కహా కి హే వత్స! తుమ సబ కుశల ఏవం కపట రహిత హో సబ కో మిత్ర కరనే వాలే హో, తుమ కిస కామనా నే ఆయే హో ! ఋషియోం నే కహా కి - హే మాతా మోక్షకామనా వాలే కో క్యా జపనే యోగ్య హై, క్యా ప్రాప్త కరనే యోగ్య హై, క్యా ధ్యాన కరనే యోగ్య హై, ఔర క్యా జాననే యోగ్య హై, యహ సబ హమేం బతాఏఁ ।

సోవాచ । రామ ఇత్యక్షర ద్వయం జాప్యమ్ । రిం రామ ఇత్యక్షర త్రయం జాప్యమ్ । రుం రామ ఇత్యక్షర త్రయం జాప్యమ్ । రేం రామ ఇత్యక్షర త్రయం జాప్యమ్ । రైం రామ ఇత్యక్షర త్రయం జాప్యమ్ । రోం రామ ఇత్యక్షర త్రయం జాప్యమ్ । ఏతదేవ హి తారకమ్ । ఏతదేవ హి బన్ధనబన్ధనమ్ ॥

సార్థతిస్రో మాత్రా ఓమిత్యత్ర । ఇమాని త్ర్యక్షరాణి జపంస్తజ్జపతి ॥ త్రీణి వై దుఃఖాని । ఆధ్యాత్మికమాధిదైవికమాధిభౌతికమ్ । ఇమాని త్ర్యక్షరాణి జపంస్తాని ప్రణాశయతి ॥ విష్ణులోకాత్పరే లోకే సాకేతే శుభశంసిని । రాజస్తం రామచన్ద్రేతి జపన్ బన్ధాద్ విముచ్యతే జపన్ బన్ధాద్ విముచ్యతే ॥ ఇతి ప్రథమోపనిషత్ ॥ ౧॥

శ్రీమైథిలీ నే కహా కి - “రామ” యహ దో అక్షర జపనే యోగ్య హై । “రిం రామ” అక్షరత్రయ జపనే యోగ్య హై । “రు రామ” యహ అక్షరత్రయ జపనీయ హై । “రేం రామ” యహ అక్షరత్రయ జాప్య హై । ఔర “రైం రామ” । యహ అక్షరత్రయ జాప్య హై । ఔర “రోం రామ” యహ అక్షరత్రయ జాప్య హై । యహీ తారక హై । యహీ బన్ధనోం కా బన్ధన హై । “రాం” ఇనమేం సాఢే తీన మాత్రాఏం హైం । ఇన సాఢే తీన అక్షరోం కో జపనే వాలా ఉసే జపతా హై । తీన దుఃఖ హై । ఆధ్యాత్మిక యాని శారీరిక । ఆధిదైవిక- యక్ష రాక్షసాది దేవయోనికే ప్రకోప సే ఉత్పన్న । ఆధిభౌతిక యాని వృశ్చిక సింహ వ్యాఘ్ర ఆది సర్వ ప్రాణీయోం సే ఆయా పుత్ర । ఇన సాఢే తీన అక్షరోం కే జప కరనే వాలా మానవ ఉన తీనోం దుఃఖోం కో సప్త కరతా హై । విష్ణు లోక సే భీ పరే సాకేత లోక హై, ఉనమేం విరాజమాన శ్రీరామచన్ద్రజీ కో జపనేవాలా సంసార బన్ధన సే నిచ్ఛయ హి విముక్త హోతా హై ॥ ౧॥

పరాత్పరతరో నిఖిలహేయప్రత్యసీకగుణాకరో

జగదాదికారణమమితతేజోరాశిర్బ్రహ్మాది దేవైరపుష్పాస్యః స శ్రీ భగవాన్
దాశరథిరేవ ప్రాప్యో దాశరథిరేవ ప్రాప్యః ॥ ఇతి ద్వితీయోపనిషత్ ॥ ౨॥

పర సే అతిశయ పర సబ గ్రాహ్య గుణోం కే ఆకర జగత్ కే ఆది కారణ అతులిత తేజోం కే సమూహ బ్రహ్మ ఆది దేవోం సభీ సే సర్వదా ఉపాసనీయ భగవాన్ శ్రీదాశరథి ప్రాప్య

హైం, సమస్త జీవాత్మా మాత్ర నే ప్రాప్య వే హీ సర్వేశ్వర శ్రీదాశరథి హీ ప్రాప్య హైం ॥
౨॥

సకలజగత్కారణబీజం భక్తవత్సలః స ఏవ భగవాంజ్ఞేయః స ఏవ
భగవాంజ్ఞేయః ॥ ఇతి తృతీయోపనిషత్ ॥ ౩॥

సబ జగత్ కే కారణో కే కారణ భక్తవత్సల వే హీ సర్వేశ్వర శ్రీరామచన్ద్రజీ జాననే కే
యోగ్య హైం, వే హీ భగవాన్ శ్రీరామచన్ద్ర జ్ఞేయ హైం ॥ ౩॥

తే హ పునరేనామూచుః । షట్స్వపి మన్తేషు కతమో మన్తో గరీయాన్ ।
కమభిమన్త్య స్వకం కల్యాణమభిపశ్యామః । తన్నో బ్రూహి మహేశ్వరి ॥

సోవాచైవాన్ । సర్వ ఏవ మన్తాః సుఖప్రదాః శుభప్రదాః క్షేమప్రదా
ధనప్రదాః । ఏకమక్షరముచ్చారితం సదాజన్మభిరర్జితాని
మహాపాతకాన్యపి వినాశయతి । తత్రాపి । షడక్షరో మన్తః
సర్వోత్కృష్టః । ఆశుఫలప్రదః । సర్వమేవ వాఙ్మోతమభిపూరయతి ।
మోక్షార్థీ మోక్షం లభతే । స్వర్గార్థీ చ స్వర్గమ్ । పుత్రార్థీ పుత్రమ్ ।
ధనార్థీ ధనమ్ । విద్యార్థీ విద్యామ్ । యద్యత్కామయతే సర్వమగ్రతః
స్థితమివాభిపశ్యతి । తతః స ఏవ సర్వోత్కృష్టః । స ఏవ శివకారణమ్ ।
స ఏవ జాప్యః ॥ ఇతి చతుర్థోపనిషత్ ॥ ౪॥

ఉన ఋషియోం నే ఫిర మైథిలీజీ నే ప్రార్థనా కీ ఛ మన్తోం మేం భీ కౌన మన్త అతిశయ
శ్రేష్ఠ హై ? । కిస మన్త కో అభిమన్త్రిత కర యాని జపకర హమ అపనా కల్యాణ ప్రాప్త కర
సకేగేం । హే మహేశ్వరి! ఉస మన్త కో హమేం కహియే । సర్వేశ్వరి శ్రీమైథిలీజీ నే ఉన
ఋషియోం కో కహా కి పహలే కహా హుప రామ ఆది ఛ మన్త సభీ కల్యాణ దాయక హై
। శుభదాయక క్షేమప్రద ఔర ధనప్రద హైం । ఏక భీ అక్షర ఉచ్చారిత హోనే పర సౌ
జన్మోం నే కియే హుప పాతక భీ నష్ట కరతా శ్రీరామచన్ద్రజీ కే ఉన మన్తోం కే మధ్యమ
మేం షడక్షర (రాం రామాయ నమః) మన్త సబనే శ్రేష్ఠ హై । శీఘ్ర ఫలదాయక హై । సభీ
అభిలషిత పదార్థోం కో పరిపూర్ణ కరతా హై । ఇస షడక్షర జప నే మోక్షాభిలాషీ మోక్ష
ప్రాప్త కరతా హై, స్వర్గాభిలాషీ స్వర్గ ప్రాప్త కరతా హై, పుత్రేమృచ్ఛ పుత్ర ప్రాప్త కరతా హై,
ధనకామీ ధన ప్రాప్త కరతా హై । విద్యార్థీ విద్యా ప్రాప్త కరతా హై । జో జో చాహతా హై
సో సబ సామనే ఉపస్థిత దేఖతా హై । అతః వహీ రామషడక్షర మన్త రాజ సబ మన్తోం
మేం శ్రేష్ఠ హై । వహీ కల్యాణోం కారణ హై । వహీ జపనే కా యోగ్య హై ॥ ౪॥

ఇమమేవ మనుం పూర్వం సౌకేతపతిర్మామివోచత్ । అహం హనుమతే మమ ప్రియాయ

ప్రియతరాయ । సర్వేద వేదినే బ్రహ్మణే । స వసిష్ఠాయ । స పరాశరాయ ।
 స వ్యాసాయ । స శుకాయ । ఇత్యేషోపనిషత్ ఇత్యేషా బ్రహ్మవిద్యా ।
 యహీ షడక్షర రామమస్త్ర సాకేత కే స్వామీ సర్వేశ్వర శ్రీరామచన్ద్రజీ నే ముర్ఘే కహా ।
 అర్థాత్ సవిధి ఉపదేశ దియా । మైనే మేరే ప్రియాతిప్రియ నేవక శ్రీహనుమానజీ కో కహా
 ఉపదేశ దియా । శ్రీహనుమానజీ నే వేద కే జ్ఞాతా శ్రీబ్రహ్మజీ కో కహా ఉపదేశ దియా ।
 బ్రహ్మజీ నే వసిష్ఠజీ కో కహా ఉపదేశ దియా । వసిష్ఠజీ నే పరాశర జీ కో ఉపదేశ దియా
 । పరాశర జీ నే వ్యాసజీ కో ఉపదేశ దియా । వ్యాసజీ నే శుకదేవజీ కహా ఉపదేశ దియా
 । యహీ ఉపనిషత్ హై, యహీ బ్రహ్మవిద్యా హై ॥

తేహ ప్రణమ్యోమః । కృతకృత్యా వయమ్ । విదిత్తవేదితవ్యాః । పూర్ణకామాః ।
 సంశయాద్వియుక్తః । త్వం హి మాతర్పూనమస్మాకం గురురస్మాకం గురుః ॥

ఇతి పంచము్యుపనిషత్ ॥ ౫ ॥

ఋషియోనే మైథిలీజీ కో ప్రణామకర కహా కి- హమ కృతకర్తవ్య ఔర జ్ఞాతజ్ఞాతవ్య
 పూర్ణకామ ఔర సన్దేహ నే రహిత హుప । హే జగన్మాతః ఆప హమారే అవశ్య సన్దేహ
 దూర కరనేవాలీ ఆప హీ హమారే గురు హైం ॥ ౫ ॥

॥ ఇతి వాల్మీకి సంహితా పంచమ అధ్యాయ అన్తర్గత మైథిలీమహోపనిషద్ సమాప్తా ॥

Encoded and proofread by Mrityunjay Pandey

Upanishad independently entered by S Srihari

Maithili Mahopanishat

pdf was typeset on November 6, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

